

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Ecclesia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

1. Th. 4. inquit: Hoc flagitatur in ministris, ut sint fideles, hoc debent habere voluntatem fidem recta faciendi, non indulgeant operi, sed discant, laborent mediocriter, & faciant non aliena, sed veris opera: Nam sedulitas fugit utrumque vitium, ignaviam & negligentiam.

DE ECCLESIA.

Imper in conspectu sit omnibus hoc Pauli dictum: Quos elegit, hos vocavit. Quotiescumque de Ecclesia cogitamus, intueamur cœtum vocatorum, qui est Ecclesia visibilis, nec alibi electos ullos esse somitemus, nisi in hoc ipso cœtu visibili. Nam neque inuocari, neque agnosci Deus aliter vult, quam ut se patefecit. Nec alibi se patefecit, nisi in Ecclesia visibili, in qua sola sonat vox Euangelij. Nec alium agimus Ecclesiam invisibilem & mutam hominum, in hac vitata vita viventium, sed oculi & mens cœtum vocatorum, id est, profectum Euangelij Dei intueantur, & sciamus oportere inter homines publice sonare Euangelij vocem, sicut scriptum est: In omnem terram exiit sonus eorum. Sciamus oportere ministerium Euangelij publicum, & publicas congregationes esse, ut Ephes. 4. dicitur, & ad hanc cœtum nos adiungamus. Simus ciues & membra huius visibilis cœtus, sicut præcipit Psal. 25. Dilexi decorem domus tuæ. Et Psal. 83. Quam dilecta tabernacula tua Domine. Hi & similes loci non de idea Platonica, sed de visibili Ecclesia loquuntur, in qua sonat vox Euangelij, & in qua ministerium Euangelij conspicitur, per quod patefecit se Deus, & per quod est efficax.

Nec laudemus erroneos, qui reguntur, & ad nullam se Ecclesiam adiungunt, quia nusquam inveniunt talem ideam, in qua non desideretur aliquid in moribus aut disciplina: sed queramus Ecclesiam, in qua articuli fidei recte doceantur, & non defenduntur idola, & ad hanc nos adiungamus. Hanc docentem audiamus & diligamus, & nostram inuocationem & confessionem ipsius precibus & confessioni aggregemus. Sic Cyrus, & alij qui inter Ethnicos, etsi non erant Hierosolymis, tamen publica professione erant in cœtu vocatorum, audiebant vocem & ministerium Euangelij, erant ciues & membra visibilia Ecclesie visibilis, inuocationem & confessionem suam coniungebant cum Prophetis, & toto cœtu piorum, qui erat in Hierusalem, ubi erat præcipua ministerij sedes.

Hæc sæpe multumque cogitanda sunt, ut discamus quid sit Ecclesia Dei, & ubi sit, quomodo Deus agnoscendus sit, & nos vere ad Ecclesiam adiungamus, & fouere eam discamus, ne fiant dissipantes. Nam ubi nullæ sunt congregationes, vox Euangelij conticebit, ut tyranni Mahometici in multis locis omnia templa deleverunt.

k 5 runt,

ruot, & nullas congregationes fieri, ne quidem suorum, permittunt. Tales Diabolicas vastitates & dissipaciones, intelligamus iniquas & summum malum esse. Ideo & Deum oremus, ut seruet suos ceteros, & nos ipsi omnibus eos officijs foueamus.

SIT autem hæc definitio: Ecclesia visibilis est cœtus, amplectentium Euangelium Christi, & recte vrentium Sacramentis, in quo Deus per ministerium Euangelij est efficax, & multos ad vitam æternam regenerat, in quorum numero multi sunt non renati, sed de vera doctrina consentientes. In Mariæ tempore erant Ecclesia, Zacharias, Simeon, Ioseph, Elisabeth, Maria, Pastores, & alij multi similes, qui de pura doctrina consentiebant, & audiebant non Saducæos, aut alios impios Pontifices, sed Zachariam, Simeonem, Hannam, Elisabeth, Mariam, & similes. Seruat enim Deus aliquas suas reliquias inter ministros, & in ministerium instaurat: Et inter hos auditores Zacharie & Elisabeth, aliqui erant non renati, habentes delicta contra conscientiam, tamen, quia de vera doctrina consentiebant, erant cives & membra Ecclesiæ in hac vita.

INTERIM vero Pontifices, Pharisæi, Saducæi, pugnantibus cum verbo Dei, etsi tenebant gubernationem, non erant membra Ecclesiæ, iuxta illud: Si quis aliud Euangelium docet, anathema sit, &c. Sic Eliæ tempore erant Ecclesia, Elias, Elifas, & eorum auditores, neque erant Ecclesia sine ministerio. Inter enim ministri Euangelij Prophetæ ipsi, & erant aliqui pii sacerdotes, quibus eis adiuncti, fuit enim mediocri multitudo sanctorum, ut recitat: Reliqui mihi septem millia, &c. His admisti erant aliqui, quorum mores culpandi erant, qui tamen, quia de vera doctrina consentiebant, erant membra Ecclesiæ in externa societate, & similes ministerij. Interim vero sacerdotes Baal, & similes, qui deserviebant impios cultus, non erant membra Ecclesiæ. Hæc historica exempla ideo scripta sunt, ut doceant discrimen veræ & falsæ Ecclesiæ.

QVOD autem in descriptione hæc verba recitata sunt: In quo cœtu Deus, per ministerium Euangelij est efficax, dux sunt pariter & insignes non omitrendæ, quoties Ecclesiæ definitio constituitur. Non enim fingenda est Ecclesia sine noticia aliqua promissionis de Christo, & sine ministerio, non est Ecclesia in eo cœtu, ubi nec noticia promissionis de Christo, nec vox, nec ministerium Euangelij. Non sunt membra Ecclesiæ, Aristides, Cicero, & similes, etiam si habent excellentes politicas virtutes, quas Deus dat propter imperitiam, ut sper dum vult genus humanum in hac vita manere. Quod non necesse sit noticiam esse Christi in Ecclesia Dei, hæc dicta sunt.

IOHAN. 3. Qui non credit, iam iudicatus est. Qui non credit in Filio, non videbit vitam, & ira Dei manet super eum. Iohan. 3. & hæc eos in sermone tuo, sermo tuus est veritas. 1. Cor. 4.

per sapientiam non cognouisset Deum in sapientia, placuit Deo
 salutem prædicationem saluos facere credentes. Roma. 10. Quo-
 modo inuocabunt, si non credent? Quomodo credent, si non audie-
 rint? Ephes. 4. Christus sedens ad dextram Dei, dat alios quidem
 prophetas, alios Apostolos, alios Pastores, alios Doctores, & diserte
 vult seruari ministerium Euangelij, vt non agitemur varijs doctri-
 nis ventis. Quemadmodum Ethnici, cum verbum Dei non audie-
 rint, acciderunt in horrendos furores, & fixerunt subinde alios De-
 os, & multa portenta, & multos prodigiosos cultus. Idem accidit hæ-
 reticis, Manichæis, Anabaptistis, &c. quia relinquunt verbum Dei.

SCIAMVS igitur, Ecclesiam Dei cœtum esse alligatum ad vo-
 cem seu ministerium Euangelij. Nec extra hunc cœtum, vbi nulla est
 vox Euangelij, nulla inuocatio Christi, esse vllos hæredes vitæ æter-
 næ, sicut scriptum est: Non est aliud nomen in quo oporteat saluos
 fieri, sic Ideo & Iesaias dicit cap. 8. Obsigna Legem in discipulis
 meis, id est, video quidem magnas tenebras secuturas esse, sed te Deus
 oro, vt auditores Prophetarum serues, & in eis obsignes doctrinam
 tuam Prophetis traditam, ne verbum aut intellectus verus verbi ex-
 tingatur. Manent aliquæ Ecclesiæ reliquiæ, & hæ sunt hic cœtus,
 remans verbum tuum incorruptum, quod à Prophetis acceperunt.
 Illis addit, Ad legem & ad testimonium: Qui non dixerit iuxta ver-
 bum hoc, non erit ei matutina lux. Non enim apprehenditur volun-
 tas Dei, nisi per verbum quod tradidit, & Deus ita vult agnosci & in-
 uocari, vt ipse se patefecit. DEINDE & hoc additum est, quod
 Deus vere per hoc ministerium, id est, per vocem Euangelij auditam,
 lectam, cogitatam, sit efficax, moueat mentes Spiritu sancto, velit
 non assentiri, adiuuet assentientes, & incoet in eis vitam æternam.
 Sic scriptum est Rom. 1. Euangelium est potentia Dei, ad salutem om-
 ni credenti. Et 2. Cor. 3. Nouum testamentum est ministerium spi-
 ritus. Hæc continent salutarem doctrinam & consolationem, cum
 intellet scimus vere præstari hoc ipso modo per verbum, promissio-
 nem æternæ vitæ. NEC imaginandum est, in Socrate, Platone,
 Xenophonte, Cicerone, & similibus fidem esse, quia est in eis quædam
 notitia legis de Deo. Hæc enim nondum est noticia de Christo. Ec-
 clesiam simpliciter & prorsus alligata est ad promissionem de
 Christo. Inuocari nomen Christi super omnes oportet, & in omnibus
 qui sunt doctrinæ capaces, oportet esse agnitionem, inuocationem &
 confessionem filij Dei. Ac talis ab initio fuit Ecclesia, inde vsq; ab
 Adam post editam promissionem, cœtus alias maior, alias minor, qui
 salutem, promissi Domini accepit remissionem peccatorum, & Deum ve-
 re inuocauit. POSTquam autem hoc constitutum est, oportet
 Ecclesiam esse vocem Euangelij & ministerium, oriuntur deinde
 quæstio-

quæstiones de personis : An Ecclesia alligata sit ad Episcopos, & eorum collegia, quæ dicuntur tenere ministerium. Item : An alligata sit ad ordinariam successiõnem Episcoporum & collegiorum.

R E S P O N D E O.

ECCLESIA ad ipsum Euangelium Dei alligata est, quod resonet in ministerio, Deus subinde excitat aliquos recte docere, ut Ephes. 4. dicitur, etiamsi inter hos alij plus, alij minus luciant. Cum autem ministri, siue Episcopi, siue Collegia, siue alij hæc pugnancia cum Euangelio & doctrina Apostolorum, necesse est hæc regulam Pauli : Si quis aliud Euangelium docet, anathema sit. hæc regula iudicari potest, Ecclesiam non alligatam esse ad ordinariam potestatem tenentem, non sunt audiendi. Hæc enim vera est, sed politicis viris ingrata est, qui vident inde ordinationes : Ideo intuentes imperia & politias humanas, quædam mutatione transformant Ecclesiam in regnum. Ut regnum Francicorum a multitudine Francico regi subiecta, distincta legibus & locis ab alijs, à cæteris gentibus, munita præsidijs, alligata ad successiõnem ordinariam Regum, & in iudicijs necessario obtemperans legibus interpretatione Regis, cuius interpretatio propter autoritatem vult : Ita imaginantur multi, Ecclesiam multitudinem esse, ut Romano Pontifici subiectam, distinctam à cæteris gentibus, per ceremonias, quas instituerunt Pontifices, alligatam ad successiõnem ordinariam Episcoporum, & ad interpretationem scripturæ, quam Pontifices aut Synodi tradunt. Quia enim sæpe incidunt discordias in scripto, dicunt aliam oportere regulam certam esse, scilicet vocem gubernatoris, ut in regno vox regis autoritatem habet interpretandi leges. Hæc valde plausibiliter dicuntur apud potentes. Amat enim humana ratio talem picturam Ecclesiæ, congruentem cum cæterarum opinionibus, & potentes intelligunt augeri hac opinione suam autoritatem, & hanc formam existimant ad pacem vtiliorem esse.

SCIA NT autem pij, in hac imitatione, vel potius in multis erroribus esse. Concedendum est, Ecclesiam esse cœterarum similem : neque tamen esse regnum Pontificum, sed cœterarum similem politico cœtui. Vult enim Deus Ecclesiam non profus abditam in latebras, aut ignotam, sed vult eam exaudiri, vult agnoscere Filium unum Dominum nostrum Iesum Christum, vult se semper ab aliquo te generis humani invocari, vult excerpere ex genere humano descenditatem filio, ideo scriptum est : In omnem terram exiit. Et Christus ipse dicit Psal. 2. Prædicabo de præcepto. Hæc est igitur vox Euangelij & ministerij, & erit aliquis visibilium